

Poprzeczka podniesiona wysoko – czyli jak powstała i funkcjonuje „Parezja. Czasopismo Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN”

Wprowadzenie

Forum Młodych Pedagogów jest, funkcjonującą już od ponad dwudziestu lat¹, wspólnotą osób uczestniczących i zaangażowanych w tworzenie Letniej Szkoły Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN (dalej LSMP). Profesorowie Maria Dudzikowa i Tadeusz Lewowicki powołali Forum, by realizować także między Szkołami cele postawione przed uczestnikami LSMP². Forum porównać można „do sieci, która się rozrasta, wytwarzają się pewne normy wzajemnego pomagania sobie: koleżeńskie konsultacje, wymiana lektur, tematyczne seminaria naukowe”³. Sieć jest rozumiana jako zbiór wzajemnie powiązanych węzłów, przy czym węzeł jest – co analizuje M. Castells – „punktem, w którym krzywa przecina samą siebie. Sieci stanowią nową morfologię społeczną naszych społeczeństw, a rozprzestrzenianie się logiki usieciowienia w sposób zasadniczy zmienia funkcjonowanie i wyniki w procesach produkcji, doświadczenia, władzy i kultury. (...) Obecność lub nieobecność w sieci i dynamika każdej sieci w stosunku do innych są kluczowymi źródłami dominacji i zmiany w naszym społeczeństwie, społeczeństwie, które możemy zatem nazwać sieciowym,

1 B. Tołwińska, *XX – lecie Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk*, „Parezja. Czasopismo Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN” 2014, nr 1.

2 Podstawowym celem Letnich Szkół jest wspieranie i stymulowanie rozwoju naukowego młodych pedagogów: tworzenie okazji do uzupełniania i pogłębiania wiedzy, bogacenia własnego warsztatu badawczego, a także prezentacji osiągnięć naukowych oraz promowanie najzdolniejszych. Ważne jest również tworzenie warunków sprzyjających autentycznej integracji środowiska i zacieśnianie więzi międzypokoleniowej.

3 M. Dudzikowa w rozmowie z Piotrem Zamojskim w książce: E. Bochno, A. Korzeniecka-Bondar (red.), *O budowaniu kapitału ludzkiego i społecznego...* dz. cyt.

charakteryzującym się przewagą społecznej morfologii nad społecznym działaniem⁴. Włączenie do sieci pozwala funkcjonować w gronie, do którego docierają informacje mogące mieć znaczenie, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby. Do realizacji różnorodnych inicjatyw służy w głównej mierze elektroniczny „Międzyszkolnik”, koordynowany od początku jego istnienia przez dr. Przemysława P. Grzybowskiego z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy⁵, który staje się rozpoznawanym znakiem LSMP.

Uczestnicy Forum tworzą grupę, która wzajemnie się wspomaga, dzieli wiedzą, a także, co równie znaczące, zrozumieniem, ciepłem, życzliwością. Uczestnikom Forum Młodych Pedagogów, przez lata funkcjonowania, udało się wiele osiągnąć⁶. Celem tego tekstu jest zaprezentowanie „najmłodszej” inicjatywy, jaką jest, wydawany od 2014 roku półrocznik „Parezja. Czasopismo Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN”. Tekst zawiera prezentację genezy i celów czasopisma, a także refleksje płynące z dwóch lat pracy nad jego tworzeniem.

Parezja – kategoria wyznaczająca profil czasopisma

Profil czasopisma wyznaczyła, zaproponowana przez Ewę Bochno kategoria Michela Foucaulta – parezja (pierwszy numer został jej poświęcony)⁷. We wstępie do pierwszego numeru uzasadniamy, że „wokół (w życiu politycznym, gospodarczym, relacjach międzyludzkich) znaleźć można coraz więcej dowodów tego, że wartości humanistyczne wypierane są przez rywalizację, cynizm i pozór. W tej niełatwej rzeczywistości (...) pragniemy stać się przestrzenią upominania się o „niemodne wartości”, takie jak: otwarty dialog, współdziałanie, zaufanie, szczerłość i dobro”⁸.

4 M. Castells, *Spółczesność sieci*, przeł. M. Marody, K. Waluś, J. Stawiński, S. Szymański, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007, s. 467.

5 Szerzej o „Międzyszkolniku” w tym tomie, w tekście P. P. Grzybowskiego, *O elektronicznym „Międzyszkolniku” - na bis, całkiem poważnie i z przymrużeniem oka*.

6 B. Tołwińska, *XX – lecie Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk*, dz. cyt.

7 „Parezja. Czasopismo Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN” 2014, nr 1. Czasopismo jest dostępne na stronie internetowej: <http://www.parezja.uwb.edu.pl>

8 A. Korzeniecka-Bondar, *O wkroczeniu w sferę publiczną, czyli jak powstało czasopismo Parezja. Forum Młodych Pedagogów*. „Parezja. Czasopismo Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN” 2014, nr 1, s. 5.

Słowo *parrhesia* pojawiło się po raz pierwszy w literaturze greckiej u Eurypidesa (484 – 407 p.n.e.) i zostało przetłumaczone jako wolna wypowiedź (*free speech*). Parezjasta, to osoba używająca parezji, czyli mówiąca prawdę, nieukrywająca niczego, otwierająca swój umysł na innych⁹. Parezję¹⁰ rozumiemy za Michelelem Foucaultem jako wolną, otwartą, szczerą i jasną wypowiedź stanowiącą formę obywatelskiego obowiązku mówienia prawdy, wynikającego z przekonania mówcy o takiej konieczności, nawet w sytuacji, gdy jest ona dla słuchaczy niewygodna¹¹. Jak wyjaśnia autor, termin ten odnosi się „z jednej strony do pewnej cechy albo postawy moralnej, do pewnego (...) etosu, z drugiej zaś – do pewnej procedury technicznej, do *techné*, która jest niezbędna, konieczna przy przekazywaniu prawdziwego dyskursu temu, kto potrzebuje go, aby ustanowić samego siebie jako podmiot suwerennie władający sobą i samemu sobie mówiący prawdę”¹². Parezja to „mówienie wszystkiego” w sposób wolny, wtedy gdy ma się coś do powiedzenia¹³.

Przeciwieństwem szczerzej wypowiedzi jest pochlebstwo, a jego „głównym narzędziem technika retoryczna z jej sztuczkami”. Pochlebstwo jest sposobem stosowanym przez osobę zajmującą niższą pozycję, na zjednywanie sobie władzy przez pozyskiwanie jej względów, w celu uzyskania jakichś korzyści. Parezja zaś nie służy utrzymywaniu zależności, a wprost przeciwnie nabywaniu przez słuchacza autonomii. Ta forma wypowiedzi służy oddziaływaniu na innych, lecz nie za pomocą nakłaniania ich do zrobienia czegoś, co mówcy przyniesie osobistą korzyść, natomiast podejmowana jest w imię „szczodrości wobec innego”, która jest sednem moralnego zobowiązania. Michael Foucault zachęca do parezji nauczycieli w relacji z uczniami. Ten szczerzy głos może wzniecać wzajemną życzliwość, gdy nauczyciele wypowiadają się swobodnie i pozwalają na to uczniom, tworzą okazje, by uczniowie mieli „możliwość, prawo i obowiązek” swobodnej wypowiedzi. Wtedy możliwe będzie kie-

9 Discourse and Truth: the Problematization of Parrhesia, The Meaning of the Word “Parrhesia” <http://foucault.info/documents/parrhesia>

10 M. Foucault, *Hermeneutyka podmiotu*, przeł. M. Herer, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.

11 A. Korzeniecka-Bondar, *O wkraczaniu w sferę publiczną...* dz. cyt.

12 M. Foucault, *Hermeneutyka podmiotu*, dz. cyt., s. 360.

13 Tamże.

rowanie się zasadą: „Niech słowa nasze zgadzają się z życiem”¹⁴. Opis tej kategorii M. Foucault podsumowuje w następujący sposób: „jest to mowa swobodna, niezależna od reguł i procedur retorycznych, mowa, która musi z jednej strony, rzecz jasna, dopasować się do sytuacji, okoliczności i szczególnych cech słuchającego, z drugiej zaś – i przede wszystkim – zobowiązuje tego, kto ją wygłasza, zakłada więź, swego rodzaju pakt między podmiotem wypowiedzi a podmiotem działania”¹⁵. Jest to zobowiązanie do dawania przykładu postępowania zgodnego z wygłaszanym.

„Parezja. Czasopismo Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN” – geneza utworzenia i cele czasopisma¹⁶

Pomysł powołania czasopisma zrodził się w czasie XXVI Letniej Szkoły Młodych Pedagogów organizowanej przez Komitet Nauk Pedagogicznych PAN wraz z Wydziałem Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku¹⁷. Letnia Szkoła Młodych Pedagogów jest tak pomyślana i organizowana, że zobowiązuje niejako do budowania wspólnoty, do podejmowania wspólnych inicjatyw, pomagania sobie wzajemnie. Zespół powołujący i redagujący czasopismo tworzą uczestnicy Letnich Szkół, którzy spotykając się wielokrotnie stali się częścią tej wspólnoty zaangażowania, przyjaźni, zaufania. Na takich sprawdzonych podwalinach postanowiliśmy¹⁸ stworzyć czasopismo.

Dyskusje z uczestnikami LSMP (młodymi i Mistrzami), z członkami Zespołu Samokształceniowego i Samopomocy Koleżeńskiej Doktorów pod patronatem KNP PAN¹⁹ czy „międzyszkolnikowe” narady sprawiły, że mieliśmy silne poczucie konieczności przeciw-

14 Tamże, s. 390.

15 Tamże, s. 395.

16 W artykule zostaną wykorzystane fragmenty tekstów: A. Korzeniecka-Bondar, *O wkraczaniu w sferę publiczną...* dz.cyt; A. Korzeniecka-Bondar, E. Bochno, *Parezja – głos Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN (ale nie tylko)*, „Rocznik Pedagogiczny”, 2014, t. 36.

17 Szerzej o wspomnianej LSMP: K. Szorc, *Światy życia codziennego uczestników interakcji wychowawczych. Eksploracje, analizy, interpretacje. XXVI Letnia Szkoła Młodych Pedagogów. Białystok – Supraśl, 17–22.09.2012*, „Rocznik Pedagogiczny” 2013, t. 36.

18 Tę część tekstu piszemy niejako w imieniu całego zespołu redakcyjnego.

19 Szerzej o zespole: E. Bochno, *Zespół Samokształceniowy Doktorów przy KNP PAN*, „Rocznik Pedagogiczny” 2010, t. 33, s. 97-101; teźże, *Zespół Samokształceniowy i Samopomocy Koleżeńskiej Doktorów*, „Rocznik Pedagogiczny” 2015, t. 38, s. 267-275.

stawiania się pozorowi wydawniczemu, czyli działaniom głównie podporządkowanym punktom. Chcieliśmy również stworzyć młodym badaczom problematyki edukacji możliwość reagowania w ważnych, aktualnych sprawach dotyczących/odczytywanych z perspektywy dialogu między pedagogiką a innymi dyscyplinami głównie z kręgu nauk humanistycznych i społecznych.

Wydawcą czasopisma jest Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku finansujący ukazywanie się półrocznika. Zespół redakcyjny tworzą pedagodzy z różnych uniwersytetów: Alicja Korzeniecka-Bondar (Uniwersytet w Białymstoku) – redaktor naczelna, Ewa Bochno (Uniwersytet Zielonogórski) – zastępczyni redaktor naczelnej, Bożena Tołwińska i Katarzyna Szorc (Uniwersytet w Białymstoku) – sekretarze czasopisma, oraz członkowie redakcji: Maksymilian Chutorański (Uniwersytet Szczeciński), Przemysław Paweł Grzybowski (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy).

To współodczuwanie i przekonanie, że wzajemnie się rozumiemy i wspieramy ośmieliło nas, by zacząć myśleć o powołaniu czasopisma. Zwróciliśmy się z prośbą o wsparcie naszej inicjatywy, do członków obecnej rady naukowej, którą tworzą głównie Mistrzowie Letnich Szkół Młodych Pedagogów (choć nie tylko). Radę naukową „Parezji” tworzą: prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak (Uniwersytet Szczeciński), prof. dr hab. Maria Dudzikowa (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań), prof. dr hab. Dorota Klus-Stańska (Uniwersytet Gdański), prof. dr hab. Jerzy Nikitorowicz (Uniwersytet w Białymstoku), prof. dr hab. Bogusław Śliwerski (Uniwersytet Łódzki, Akademia Pedagogiki Specjalnej, Warszawa), Profesor Elżbieta Tarkowska (Akademia Pedagogiki Specjalnej, Warszawa), prof. PhD. Bronisława Kasáčová (Uniwersytet Mateja Bela, Bańska Bystrzyca, Słowacja), Assoc. prof. PhD. Otilia Clipa (Stefan cel Mare University Suceava, Suceava, Rumunia), Assoc. prof. PhD. Ineta Helmane (Riga Teacher Training and Educational Management Academy, Ryga, Łotwa), Doc. PaedDr. Radmila Burkovičová, Ph.D. (Ostrawski Uniwersytet w Ostrawie, Czechy), Doc. Nadeżda Leonyuk (Państwowy Uniwersytet Brzeski im. A.S.Puszkina, Brześć, Białoruś), dr Urszula Markowska-Manista (Akademia Pedagogiki Specjalnej, Warszawa), dr Jacek Moroz (Uniwersytet Szczeciński). Wszyscy przyjęli zaproszenie, zaoferowali wsparcie, co utwierdziło

nas w przekonaniu, że wspólnie damy radę. W czerwcu 2013 zwróciliśmy się do członków Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN o patronat nad naszymi działaniami. Na posiedzeniu Komitetu w dniu 27 czerwca 2013 zespół redakcyjny prezentował koncepcję czasopisma. Zamysł spotkał się z akceptacją członków KNP PAN.

Parezjasta mówi co mu „leży na sercu” nie z przymusu, ale z poczucia obowiązku. Ma odwagę zabierania głosu choćby niosło to ze sobą negatywne konsekwencje. Takim głosem pragniemy się stać. Pismo wyrasta z troski o pedagogikę i jakość funkcjonowania pedagogów w sferze publicznej²⁰. Zespołowi redakcyjnemu zależy, by „Parezja. Czasopismo Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN” stało się pismem krytycznym, zaangażowanym w problemy najszerszej pojętej edukacji oraz jej relacji ze sferą publiczną, o interdyscyplinarnym i polemicznym charakterze.

W redakcji „Parezji” pracują również redaktorzy tematyczni, tj. doktorzy: Tomasz Bajkowski (diagnostyka psychopedagogiczna), (Uniwersytet w Białymstoku), Katarzyna Borawska-Kalbarczyk (dydaktyka), (Uniwersytet w Białymstoku), Mateusz Marciniak (psychologia), (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań), Piotr Mikiewicz (socjologia wychowania), (Dolnośląska Szkoła Wyższa, Wrocław), Tomasz Leś (metodologia), (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), Tomasz Prymak (prawo, pedagogika resocjalizacyjna) (Uniwersytet w Białymstoku), Jolanta Sajdera (pedagogika przedszkolna i szkolna), (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), Karolina Starego (polityka społeczna), (Uniwersytet Gdański), Urszula Wróblewska (historia wychowania), (Uniwersytet w Białymstoku) oraz redaktor statystyczny: dr Jacek Gralewski (Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie) i redaktorzy językowi: Elżbieta Kozłowska-Świątkowska, Janina Demianowicz, Barbara Piechowska, dr Agata Butarewicz-Głowacka (język angielski). Projekt okładki opracował Michał Obrycki.

Każdy numer „Parezji” jest „zbudowany” wokół wybranej kategorii teoretycznej (co jest ogłaszane na stronie internetowej pisma <http://www.parezja.uwb.edu.pl/>). Umożliwia to dyskusje między autorami, ścieranie różnych poglądów, inaczej mówiąc „oświetlenie” danego zagadnienia z różnych perspektyw.

20 A. Korzeniecka-Bondar, *O wkraczaniu w sferę publiczną...* dz. cyt., s. 5.

W „Parezi” znajdują się następujące działy:

1. OD REDAKCJI (wprowadzenie w tematykę tomu);
2. STUDIA I ESEJE (artykuły teoretyczne, polemiczne);
3. NA NASZE ZAPROSZENIE (tekst zaproszonego gościa);
4. AKADEMICY NA RZECZ PRAKTYKI (prezentacja inicjatyw podejmowanych przez akademików na rzecz praktyki edukacyjnej);
5. Z WARSZTATU BADAWCZEGO (raporty badawcze, koncepcje badań, komunikaty z badań, omówienie badań innych autorów);
6. STUDIUM RECENZYJNE (obszerna, dyskutująca recenzja wybranej lektury);
7. Z ŻYCIA NAUKOWEGO MŁODYCH PEDAGOGÓW (informacje o działaniach, konferencjach, awansach naukowych młodych pedagogów);
8. POD PRĘGIERZEM ŚMIECHU (esej ironiczny o tym, co nam doskwiera/ prześmiewczo o rzeczywistości).

Działy te traktujemy jako propozycje przestrzeni do dyskusji, mogą one ulegać zmianie w zależności od kluczowej kategorii teoretycznej danego numeru, ale także propozycji autorów tekstów.

Jak to jest redagować czasopismo naukowe?

Wielokrotne uczestniczenie w Letnich Szkołach Młodych Pedagogów stanowi dla członków zespołu redagującego ważną lekcję pracy zespołowej, zaangażowania na rzecz wspólnoty, niezgody na bylejąkość i pozór. Ta idea przyświeca pracom nad czasopismem - poprzeczka została przez nas samych (mam na myśli zespół redakcyjny) podniesiona wysoko. Poprzez to „podnoszenie poprzeczki” rozumiemy - za Marią Dudzikową - stawianie sobie samemu coraz to wyższych wymagań i próbę sprostania im, „pracę nad sobą samym, którą świadomie i dobrowolnie podejmujemy”²¹. Dotyczy to zarówno każdego z nas jak i czasopisma, które redagujemy.

Mówiąc o redagowaniu czasopisma naukowego chciałybyśmy wyróżnić kilka aspektów pracy zespołu redakcyjnego, które postaramy się omówić na podstawie naszych doświadczeń:

- prawny (procedury zewnętrzne i wewnętrzne);
- interakcji międzyludzkiej;

21 M. Dudzikowa: *O trudnej sztuce tworzenia samego siebie*, Nasza Księgarnia, Warszawa 1985.

- pracy nad tekstem naukowym;
- upowszechniania.

Uruchomienie czasopisma naukowego wymaga spełnienia szeregu kryteriów. Gdy rozpoczęliśmy działalność czasopisma, to bazowaliśmy na wytycznych zawartych w Komunikacie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2012 r. w sprawie kryteriów i trybu oceny czasopism naukowych. Nie sposób wymienić wszystkich kryteriów tworzenia czasopisma, wskażemy jedynie kluczowe kwestie: czasopismo musi być zarejestrowane w sądzie, mieć numer ISSN oraz wydawcę, posiadać radę naukową i zespół redakcyjny, wymagana jest strona internetowa z aktualnymi i archiwizowanymi informacjami, a także określona liczba tekstów w roku recenzowanych według ściśle określonych reguł. Zgodnie z ówczesnymi przepisami, czasopismo naukowe po dwuletnim funkcjonowaniu wedle tych wytycznych mogło składać wniosek o nadanie punktów (a zatem należało wydać cztery numery). Do chwili obecnej wspomniane kryteria zmieniły się już dwukrotnie (2013 i 2015). Komunikat z 2015 roku²² zawierał zapis, „ocenie są poddawane krajowe czasopisma naukowe wydawane w momencie składania ankiety²³, których pierwszy numer ukazał się nie później niż w roku 2013”, co pozbawiło „Parezję” szans na punkty. W grudniu 2015 została ogłoszona lista punktowanych czasopism naukowych, co do której można było składać zastrzeżenia do 15 lutego 2016 roku. Nie tracąc nadziei i zapału przystąpiliśmy do dalszej pracy, by poddać się ocenie w lipcu 2016 roku, jednakże w lutym 2016 (dokładnie 16 lutego) została zamieszczona na stronie internetowej MNiSW informacja o treści: „w roku 2016 r. zostanie uaktualniony wykaz czasopism naukowych ogłoszony Komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych. (...) Wobec powyższego, w roku 2016 nie będzie przeprowadzona ocena czasopism naukowych. Kolejna ocena czasopism naukowych zostanie przeprowadzona na podstawie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 października 2015 r. w sprawie kryteriów i trybu przy-

22 Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 czerwca 2015 r. w sprawie kryteriów i trybu oceny czasopism naukowych.

23 Mowa o ankiecie o nadanie punktacji czasopismu naukowego – ankietę skierowaną do MNiSW można składać raz w roku do 15 lipca.

znawania kategorii naukowej jednostkom naukowym (Dz. U. 2015 r. poz. 2015) po opracowaniu zmodyfikowanych kryteriów i trybu oceny czasopism naukowych i ogłoszeniu ich w komunikacie Ministra²⁴.

Co to oznacza dla funkcjonowania naszego czasopisma? Bardzo wiele! Mamy świadomość, że obecnie badacze poddani są nieustannej presji „publikuj, albo giń”²⁵, która wynika nie tylko z faktu, że osoba niepisząca, niepublikująca tekstów wypada z dyskusji naukowej na dany temat, ale także (a obecnie może przede wszystkim) z wyścigu po punkty²⁶, których liczba przesądza o kategorii naukowej nadawanej jednostkom naukowym, zatrudniającym badaczy. Tę sytuację dobitnie opisuje prof. Leszek Pacholski, były rektor Uniwersytetu Wrocławskiego: „teraz my, uczeni, wyrabiamy ministerialne punkty. Nie ma znaczenia, czy nasze publikacje są ważne czy bezwartościowe. Liczą się punkty. Na ich podstawie oceniają nas przełożeni, suma punktów zdobytych przez pracowników decyduje o ocenie wydziałów, a to z kolei ma wpływ na wysokość dotacji na badania. Punkty i H-indeksy liczy się przy przyznawaniu grantów i przy awansach. A punkty przyznaje się nie publikacjom, lecz czasopismom”²⁷. Z tego, zakreślonego jedynie, kontekstu funkcjonowania badaczy (i uniwersytetu)²⁸ wyprowadzić można wniosek: nie należy publikować w czasopiśmie, jeśli ono nie daje autorom punktów. Powinni unikać tego zwłaszcza młodzi badacze, przed którymi kolejne stopnie awansu naukowego. I tu wkraczamy w kolejny aspekt funkcjonowania „Parezji” – pozyskiwania auto-

24 <http://www.nauka.gov.pl/komunikaty/informacja-dotyczaca-oceny-czasopism-naukowych-w-2016-r.html> [data dostępu: 15.04.2016].

25 J. Kozłowski, *Artykuł*, „Sprawy Nauki” 2000, nr 1-2, s. 24.

26 Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 lipca 2012 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym www.bip.nauka.gov.pl [data dostępu: 12.10.2012].

27 L. Pacholski, *Kariery lewarowane*, <http://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/nauka/1592349,3,naukowcy-coraz-czesciej-zamiast-wiedzy-tworza-rankingi.read>, [data dostępu: 16.09.2014].

28 Szerzej: M. Dudzikowa, *Niekomfortowe położenie instytucji uniwersytetu w kłopotliwym kontekście. Esej w trosce o rozwój (nie tylko) kapitału społecznego*. [w:] M. Dudzikowa, R. Wawrzyniak – Beszterda, S. Jaskulska, M. Marcianiak, E. Bochno, I. Bochno, K. Knasiecka-Falbierska, *Oblicza kapitału społecznego uniwersytetu. Diagnoza – interpretacje – konteksty*, t. 4, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, s. 257 – 378; Obszerna część „Rocznika Pedagogicznego”, 2014 t. 37 poświęcona jest analizie destrukcyjnych mechanizmów wyniszczających uniwersytet.

rów do kolejnych numerów pisma. Okazuje się, że są autorzy, którzy mają coś do powiedzenia nie troszcząc się jedynie o wartość punktową czasopisma. Dotychczas w czasopiśmie publikowali (w porządku alfabetycznym): Babicka-Wirkus Anna, Bełza Magdalena, Bis Dorota, Bochno Ewa, Braun Katarzyna, Butarewicz-Głowacka Agata, Chutorański Maksymilian, Cywiński Aleksander, Dąbrowska Anna, Futyma Sławomir, Grabowska Karolina, Grzegorek Jerzy, Grzybowski Przemysław Paweł, Jankowska Sylwia, Jaskulska Sylwia, Jeziorański Marek, Kępa Ewa, Knasiecka-Falbierska Karina, Kola Anna M., Kopaczyńska Iwona, Korzeniecka Weronika, Kozak Małgorzata, Kryński Robert, Kucińska Elżbieta, Kwadrans Łukasz, Leś Tomasz, Makowska Aneta, Marciniak Mateusz, Markowska-Manista Urszula, Marszałek Katarzyna, Michalski Łukasz, Miko-Giedyk Justyna, Młynarczuk-Sokołowska Anna, Moroz Jacek, Motyl Karol, Nawrocki Radosław, Okraj Zofia, Olechowska Agnieszka, Ostrowicka Helena, Pachowicz Matylda, Piotrowska Klaudia, Piotrowski Marek, Prymak Tomasz, Prysak Dorota, Ratkowska-Pasikowska Justyna, Sajdera Jolanta, Starego Karolina, Szorc Katarzyna, Szostak-Król Katarzyna, Szutta Artur, Szwabowski Oskar, Szwarc Alina, Szymala Katarzyna, Tołwińska Bożena, Tupieka-Buszmak Alicja, Zalewska Joanna.

Tę bogatą listę autorów z różnych ośrodków naukowych odczytujemy, jako przejaw ich niezgody na zredukowanie swojej pracy naukowej do kolekcjonowania punktów. Znakomita większość wymienionych tu osób, to uczestnicy Letnich Szkół Młodych Pedagogów, członkowie Forum Młodych Pedagogów. Nasi autorzy to również nauczyciele praktycy oraz studenci. Przyjmowanie przez autorów propozycji napisania tekstów traktujemy jako przejaw kapitału społecznego, który rozrasta się między innymi dzięki Letnim Szkołom.

W dziale NA NASZE ZAPROSZENIE znalazły się dotychczas wypowiedzi: Bogusława Śliwerskiego w rozmowie z Ewą Bochno i Maksymilianem Chutorańskim, *Nie każdy musi być pirezjastą...*, Marii Czerepaniak-Walczak w rozmowie z Alicją Korzeniecką-Bondar i Ewą Bochno, *Sapere Aude! De omnibus est dubitandum!*; Philipa Zimbardo w rozmowie z Urszulą Markowską-Manistą, *Projekt Bohaterskiej Wyobraźni Profesora Philipa Zimbardo a realia współczesnego kształcenia młodzieży*; Patcha Adams'a, *Od poczucia nierówności po rewolucję miłości w medycynie i edukacji* opracowane przez Przemysława P. Grzybowskiego oraz tekst Tomasza Olchanowskiego, *Człowiek*

nie – zniewolony. Od hellenistycznych wychowawców stoików do ponowoczesnej orgii pragnień.

Nie istnieje czasopismo, gdy nie ma tekstów je tworzących. Większość nadsyłanych artykułów poddawana jest dwuetapowej recenzji (szczegółowo opisana w procedurze recenzowania zamieszczonej na stronie internetowej czasopisma). Pierwszy etap, jest to praca zespołu redakcyjnego nad przesłanymi do redakcji tekstami. Nadsyłane przez młodych badaczy teksty są różnej jakości, są bardzo dojrzałe, starannie przygotowane, w których autor wie, co i w jaki sposób chce powiedzieć. Do redakcji trafiają także artykuły wymagające ponownej pracy autora, wielu uwag zespołu redakcyjnego i recenzentów, by spełniały wymogi naukowe. Pojawiają się także teksty stanowiące „zlepek” cytatów, bez wskazania celu i zachowania struktury. Członkowie zespołu redakcyjnego czytają wszystkie teksty, analizują je, dyskutują o nich i w razie potrzeby nanoszą uwagi przesyłane autorom. Autorzy mogą tekst poprawić wedle wskazanych uwag, często są za nie wdzięczni, ale zdarza się, że zabierają tekst z czasopisma na tym etapie. Przesłane po poprawkach artykuły wysyłane są do recenzentów zewnętrznych.

Recenzenci odgrywają kluczową rolę dla jakości funkcjonowania czasopisma. Na podkreślenie zasługuje fakt, że wszystkie zaproszone przez nas do recenzowania osoby zrobiły to nieodpłatnie, a przy tym z wielką starannością i wyczuciem kluczowej idei czasopisma. W roku 2014 i 2015 teksty w „Parezi” recenzowali: prof. dr hab. Maria Dudzikowa, prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak, prof. dr hab. Henryka Kwiatkowska, prof. dr hab. Bogusław Śliwerski, prof. dr hab. Jerzy Nikitorowicz, prof. dr hab. Andrzej Bałandynowicz, prof. dr hab. Iwona Chrzanowska, prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, prof. dr hab. Zenon Gajdzica, prof. dr hab. Dorota Klus-Stańska, ks. prof. dr hab. Marian Nowak, prof. dr hab. Tadeusz Pilch, dr hab. Ewa Bielska, dr hab. Małgorzata Bieńkowska, dr hab. Mariusz Cichosz, dr hab. Anna Gajdzica, dr hab. Jarosław Gara, dr hab. Maria Groenwald, dr hab. Hanna Kędzierska, dr hab. Agnieszka Nowak-Łojewska, dr hab. Urszula Szuścik, dr hab. Monika Wiśniewska-Kin, dr Joanna Bielecka-Prus, dr Justyna Dobrołowicz, dr Sylwia Jaskulska, dr Anna Kola, dr Małgorzata Kozak, dr Karina Knasiecka-Falbierska, dr Beata Kunat, dr Katarzyna Marszałek, dr Piotr Mikiewicz, dr Radosław Nawrocki, dr Krzysztof Saja, dr

Małgorzata Zalewska-Bujak. Do recenzowania zapraszamy nie tylko samodzielnych pracowników nauki, ale także doktorów o uznanym dorobku. Dla tych ostatnich recenzowanie na rzecz „Parezi” jest często pierwszym tego typu doświadczeniem, do którego podchodzą z wielką pieczołowitością, a często także z wdzięcznością²⁹. W tym miejscu serdecznie wszystkim recenzentom dziękujemy. Ich pracę na rzecz „Parezi” traktujemy jako bezinteresowne zaangażowanie na rzecz „wspólnej sprawy”, troskę o pismo i chęć dzielenia się swoją wiedzą. Uwagi recenzentów pomogły wielu autorom poprawić jakość tekstu, dzięki czemu stał się on bardziej klarowny, czytelny i merytorycznie wartościowy.

W celu upowszechnienia czasopismo „Parezia” wydawane jest zarówno w wersji papierowej, jak i w wersji online³⁰, a każdy tekst wyposażony jest w identyfikator DOI³¹. Poszczególne teksty są gromadzone i upowszechniane w bazie bibliograficznej czasopism humanistycznych i społecznych³² (staramy się o kolejne) oraz w Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku³³, gdzie każdy tekst ma swoją „statystykę wizyt”, czyli informacje ile wizyt z jakiego kraju i miasta odnotowano. Jako ciekawostkę dodamy, że nasi czytelnicy znajdują się nie tylko w Polsce, ale także: Stanach Zjednoczonych, Chinach, Niemczech, Francji itd. Ponadto „Parezia” zarejestrowana jest w POL-indexie³⁴. Wersja pdf każdego z numerów rozpowszechniana jest również na Facebooku w grupie: *Edukacja w kontekście akademickim*. Każdy autor ma prawo do rozpowszechniania swojego tekstu w przestrzeni wirtualnej. Wszystko to ma sprzyjać obecności autorów w otwartym dostępie do wiedzy.

Zamiast zakończenia

Praca nad czasopismem jest zadaniem, co wcześniej podkreślałyśmy, które można zaliczyć do kategorii „poprzeczka podniesiona wy-

29 Lista recenzentów raz w roku jest publikowana na stronie internetowej czasopisma.

30 Czasopismo jest wydawane w systemie Open Access na zasadach licencji niewyłącznej Creative Commons.

31 *Digital object identifier* – cyfrowy identyfikator dokumentu elektronicznego.

32 Strona internetowa: <http://bazhum.pl/>. Staramy się o kolejne indeksowania upatrując w tym szansę na dotarcie do szerszego grona czytelników.

33 Strona internetowa: <http://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/>

34 <https://pbn.nauka.gov.pl/polindex-webapp/browse/journal/journal-a71957c5-e-9a5-445b-a2a9-e382e5f05498>.

soko” – wymaga dużego nakładu pracy, wielokrotnego namysłu, nieustannego uczenia się i wspólnego wypracowywania ostatecznego kształtu poszczególnych numerów. Gdy jedno zadanie zostaje zrealizowane, to pojawia się kolejne trudniejsze, ale wspólnie – z zespołem możliwe do udźwignięcia – poprzeczka się podwyższa, co pozwala „być lepszym nie od kogoś, ale od... siebie samego „wczorajszego” czy „dzisiejszego”³⁵. Realizujemy to zadanie w poczuciu, że robimy coś, co ma sens i wartość, co daje ogromną satysfakcję.

35 M. Dudzikowa, *O trudnej sztuce tworzenia samego siebie...* dz. cyt., s. 26.